

Bilaga 2 Nulägesbeskrivning

I denna bilaga presenteras en nulägesbeskrivning av Valdemarsviks kommun. I nulägesbeskrivningen beskrivs kommunens nuvarande avfallshantering och avfallsmängderna presenteras närmare.

I Valdemarsviks kommun

Valdemarsvik omnämns för första gången 1383 i Borkhults arkiv, då under namnet Wagmare. Idag är Valdemarsvik en kommun som präglas av skärgårdsmiljö med en nära 700 km lång strandlinje. På sommaren förvandlas orten till ett populärt turistmål. I detta avsnitt presenteras uppdaterad information om geografi, befolkning samt näringsliv i Valdemarsvik.

I.1 Geografi

Valdemarsvik är en kommun i Östergötlands län och gränsar till Västerviks kommun i söder, Åtvidabergs kommun i väster och Söderköpings kommun i norr. I öster har Valdemarsvik kust mot Östersjön och en stor del av kommunen utgörs av skärgård. I kommunen finns tätorterna Valdemarsviks stad, Gusum och Ringarum. Europaväg 22 passerar igenom kommunen och sammanbinder Valdemarsvik med Norrköping, Västervik och Kalmar. Geografisk placering i Sverige visas i Figur 1.

Figur 1. I kartan över Sverige finns Valdemarsviks kommun markerad med röd ring (© Lantmäteriet Medgivande R50103251_170001).

1.2 Befolkning

Folkmängden i Valdemarsviks kommun har under perioden mellan år 2009 - 2015 varit relativt konstant, vilket kan utläsas i Tabell 1 nedan. Inte heller medelåldern för invånarna i kommunen har fluktuerat betydande under perioden. År 2015 var folkmängden i Valdemarsvik 7 747 personer.

Tabell 1. I tabellen redovisas folkmängden i Valdemarsviks kommun under perioden 2009 och 2015. Den redovisade folkmängden är från den 31 december respektive år (SCB, 2016).

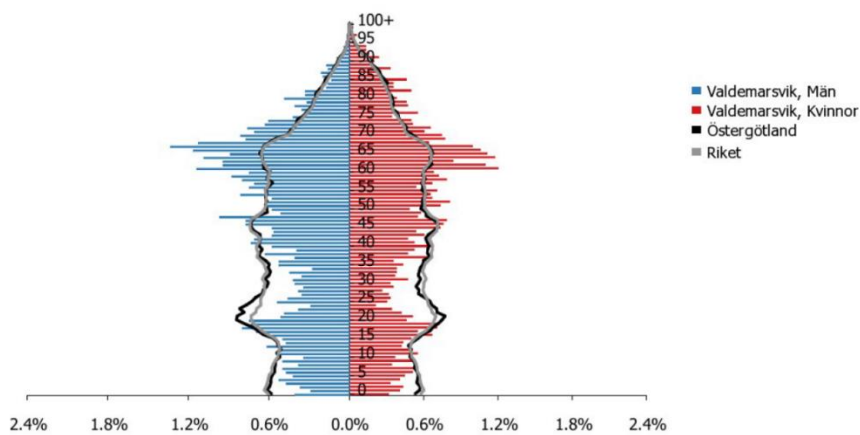
År	Folkmängd (st)	Medelålder (år)
2015	7 747	47,6
2014	7 657	47,8
2013	7 585	47,6
2012	7 597	47,4
2011	7 662	47,1
2010	7 760	46,7
2009	7 811	46,2

I Tabell 2 nedan presenteras fördelningen av boendetyper inom Valdemarsviks kommun, fördelat på en- och tvåfamiljshus, flerbostadshus samt fritidshus.

Tabell 2. Boende fördelat på boendetyper i Valdemarsviks kommun för 2014 och 2015 (Avfall webb, 2016).

år	Hushåll i en- och tvåfamiljshus (st)	Hushåll i flerbostadshus (st)	Fritidshus (st)
2014	2582	1284	2296
2015	2595	1439	2294

Åldersfördelningen i Valdemarsviks kommun år 2011 skildras i Figur 2 nedan och jämförs med åldersfördelningen i övriga Östergötland samt Sverige.

Figur 2. Åldersfördelning för Valdemarsvik år 2011 i jämförelse med övriga Östergötland samt Sverige (Valdemarsvik, 2012).

1.3 Näringsliv

Inom kommunen finns knappt 600 aktiva företag. Den största arbetsgivaren i Valdemarsvik är Valdemarsviks kommun men även tillverkningsindustrierna Nordic Brass Gusum AB, R-K Teknik i Gusum och CMW i Valdemarsvik. År 2014 var 77,5 % av befolkningen förvärvsarbetande i åldrarna 16 till 64 år (SCB, 2016).

2 Nulägesbeskrivning inom avfallsområdet

I detta avsnitt presenteras ansvarsfördelningen, kommunikationen samt finansieringen av avfallshanteringen i Valdemarsvik.

2.1 Ansvarsfördelning inom avfall

- **Kommunerna.** Kommunfullmäktige ansvarar över att fastställa renhållningsordningen för kommunen. Kommunen ansvarar för insamling och omhändertagande av hushållsavfall, med undantag av avfall som omfattas av producentansvar.
- **Producenterna** är ansvariga för avfall av typerna förpackningar, tidningar, bilar, däck och elektroniska produkter.
- **Verksamhetsutövare** är ansvariga för att det avfall som verksamheten ger upphov till tas om hand enligt gällande regler och lagar.
- **Tillsynsmyndigheterna (miljöförvaltning och länsstyrelse)** har ansvar att pröva och utöva tillsyn av verksamheter samt besluta enligt kommunens renhållningsföreskrifter och övrig avfallslagstiftning.
- **Fastighetsägarna** ansvarar över att informera de som bor eller är verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshantering. De ansvarar även för att tillhandahålla utrymmen för avfallsinsamling.
- **Alla** som ger upphov till avfall ansvarar för att se till att det hanteras enligt gällande regler. Detta gäller för privatpersoner så väl som för verksamhetsutövare.

2.1.1 Kommunens ansvar

Varje kommun har enligt Miljöbalken (15 kap) ansvar för att upprätta en renhållningsordning vilken innefattar en kommunal avfallsplan samt renhållningsföreskrifter. Kommunen har även ett renhållningsansvar vilket omfattar hushållsavfall och därmed jämförbart avfall. Kommunen ansvarar också för att avfallet transporteras till godkänd behandlingsanläggning så att avfallet kan omhändertas korrekt.

2.1.2 Producenternas ansvar

För vissa typer av avfall gäller ett producentansvar. Det innebär att tillverkare och importörer har ett ansvar för att en viss del av de varor som produceras samlas in, tas om hand och återvinns eller återanvänds.

År 1994 började förordningen om producentansvar för förpackningar tillverkade av papper, glas, plast och metall att gälla. Samtidigt antogs även förordningen om producentansvar för tidningspapper. Senare utvidgades producentansvaret för att även gälla däck, batterier, elektriska- och elektroniska produkter, bilar, läkemedel, glödlampor och belysningsarmatur samt radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor.

Ett antal organisationer har bildats för att samordna insamling av avfall som omfattas av producentansvar. Ett sådant exempel är FTI (förpacknings- och tidningsinsamlingen). FTI

arbetar på uppdrag av producenterna och drivs utan vinstsyfte och bedriver insamling och återvinning av dessa produkter.

2.1.3 Verksamhetsutövarnas ansvar

Alla verksamheter ansvarar för att ta hand om det avfall som de ger upphov till på ett godkänt sätt. Företaget ska ha kunskap om avfallet och dess effekter på miljön. Företaget ska även hålla sig uppdaterat vad gäller förändringar inom avfallslagstiftningen. Verksamhetsutövarna ansvaras även att avfallet transporteras bort av en godkänd transportör till godkänd behandlings- eller mottagningsanläggning.

2.1.4 Tillsynsmyndighetens ansvar

Tillsynsmyndigheten kan utgöras av myndighetsnämnd på kommunen eller av länsstyrelsen beroende på vilken typ av verksamhet som avses. Tillsynsmyndigheten ansvarar för att utöva tillsyn på företag som bedriver verksamhet.

2.1.5 Fastighetsägarnas ansvar

Fastighetsägarna har som ansvar att informera de som bor eller har verksamhet på fastigheten om gällande regler för avfallshanteringen på fastigheten. De ansvarar även för tillhandahållande av avfallsutrymmen på fastigheten.

2.1.6 Alla som ger upphov till avfall

Alla som ger upphov till avfall (privatpersoner så väl som företag) är skyldiga att sortera ut och lämna sitt avfall i de olika insamlingssystem som finns. Alla har också skyldighet att följa reglerna för avfallshanteringen i kommunen.

2.2 Information och samverkan

Nedan presenteras lokala, regionala och nationella informationsflöden och samarbeten kring avfall som Valdemarsvik är del av.

2.2.1 Lokalt

Lokalt i kommunen förmedlas information om renhållning genom utskick från kommunen eller via kommunens hemsida. Invånarna kan även få ytterligare information om de vänder sig till kommunens kundtjänst för vatten och renhållning.

2.2.2 Regionalt

Valdemarsviks kommun är en av medlemskommunerna i det regionala avfallsnätverket def.waste. Nätverket är öppet för kommunerna inom Jönköpings län, Kalmar län, Södermanlands län och Östergötlands län. Syftet med def.waste är bland annat att samordna gemensamma frågor inom avfallsområdet, samordna informationsinsatser samt att driva och utveckla avfallsarbetet inom medlemskommunerna. Inom nätverket har man till exempel tagit fram gemensamma informationsbroschyrer om elektriskt, elektroniskt och farlig avfall. Man har även genomfört ett antal utbildningar för medlemmarna.

2.2.2.1.1 Nationellt

Avfall Sverige är en nationell branschorganisation inom avfallshantering och avfallsåtervinning och är kommunernas expertorgan inom avfall och återvinning. Avfall Sverige har Sveriges kommuner, eller deras kommunala bolag, som medlemmar.

2.3 Finansiering

2.3.1 Renhållningstaxa

Kostnaden för kommunens avfallshantering finansieras genom renhållningstaxan. Renhållningstaxan ska täcka kostnaderna för insamling, transport, behandling och återvinning av avfall. Renhållningstaxan betalas av fastighetsägare och andra som ger upphov till hushållsavfall. För boenden i flerfamiljshus är avgiften nästan alltid en del av hyran. Det är kommunfullmäktige som beslutar om renhållningstaxan i kommunen. År 2016 var renhållningstaxan 2 158 (190 liters kärl) kr per år.

I renhållningstaxan ingår fastighetsnära hämtning av avfallsfraktionen brännbart en gång var 14:e dag. I taxan ingår även hämtning av grovavfall 4 gånger per år från villor, ett tillfälle per år från fritidshus och flerfamiljshus. För boenden i skärgården finns det möjlighet att lämna grovavfall vid Breviksnäs och Fyrudden vid sammanlagt tre tillfällen per år. Grovavfall kan även lämnas kostnadsfritt på kommunens återvinningscentral om avfallsvolymen understiger 3 m³ per tillfälle. Om volymen överstiger 3 m³ får avfallslämnaren betala via ett kupongsystem.

Ett par gånger per år sker fastighetsnära insamling av farligt avfall med miljöbil vid sex ställen i kommunen.

Tjänster som inte ingår i avfallstaxan men som går att köpas till är hämtning av grovavfall samt mindre mängder trädgårdsavfall. Tjänster som inte heller ingår i renhållningstaxan är hämtning av latrin och tömning av slamavskiljare.

2.3.2 Intäkter kopplade till producentansvar

Producentansvaret har lett till bildandet av samarbetsföretag, eller så kallade materialbolag, för att organisera finansiering och administration av insamling och återvinning.

En del av finansieringen för insamling och återvinning av de produkter som omfattas av producentansvar sker genom det insamlade materialets värde, men det täcker inte hela kostnaden. På förpackningarna finns en förpackningsavgift som producenterna betalar.

3 Avfallshantering

I detta avsnitt beskrivs hur avfall som uppkommer i Valdemarsviks kommun samlas in och hanteras.

3.1 Insamling

Kommunen erbjuder dels fastighetsnära insamling och dels avlämning av avfall på åtta stycken avfallsstationer samt en återvinningscentral.

Figur 3. Bild över Valdemarsviks återvinningscentral.

3.1.1 Fastighetsnära insamling

Insamlingen av avfall sker av avfallsentreprenören SUEZ (tidigare SITA). Systemet för insamling av avfall i Valdemarsviks kommun består av en kombination av hämtning vid fastighet och avlämning vid återvinningscentral. Förpackningar och returpapper avlämnas på återvinningsstationer som drivs av producenternas materialbolag FTI (Förpacknings- och tidningsinsamlingen).

För slamtömning är Renall insamlingsentreprenör och de sköter därmed all tömning av slamavskiljare och tankar i Valdemarsviks kommun.

3.1.2 Återvinningsstationer

Återvinningsstationer finns placerade på ett antal olika platser i kommunen där hushållen kan lämna sina utsorterade tidningar och förpackningar.

Återvinningsstationerna drivs av materialbolaget FTI.

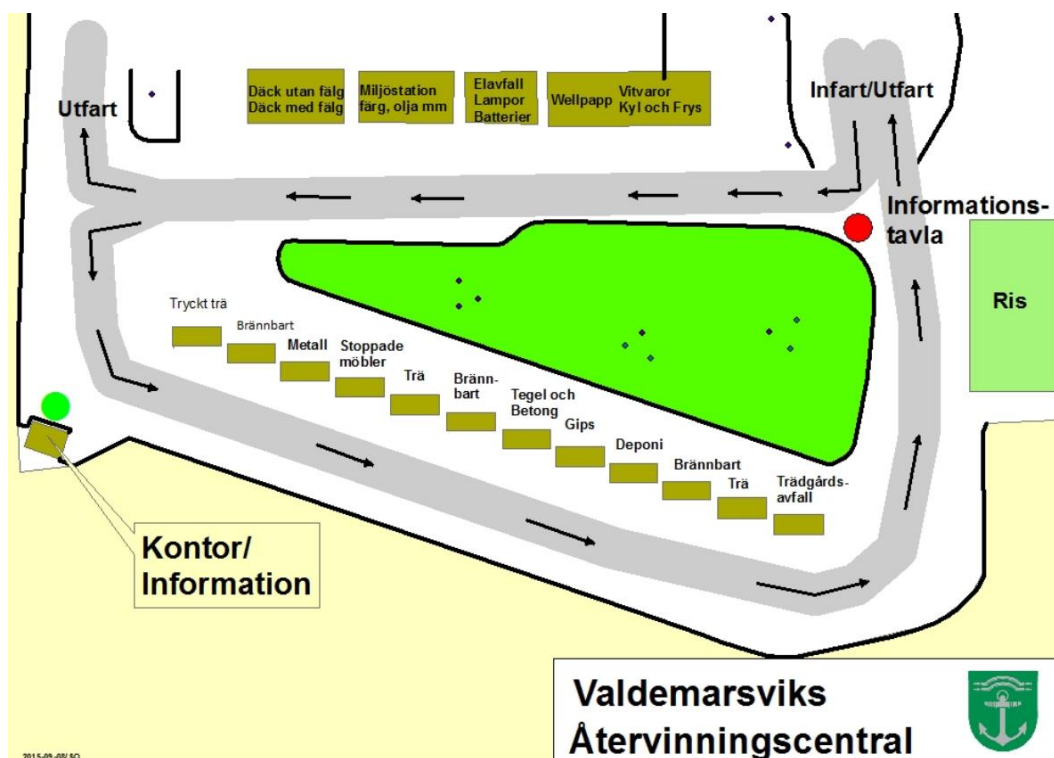
På återvinningsstationerna i Valdemarsviks kommun kan förpackningar av papper, färgat glas, ofärgat glas, metall och plast lämnas. Även tidningar och trycksaker kan lämnas här.

Återvinningsstationer finns på följande platser i kommunen:

- Gusum, bussplats centrum
- Gryt, busstorget
- Ringarum, affären
- Valdemarsvik, Kolplan
- Valdemarsvik, Vammar köpcenter
- Valdemarsvik, återvinningscentralen
- Östra Ed, Kaggebo
- Breviksnäs, Gryt (endast insamling av tidningar/trycksaker samt färgat- och ofärgat glas)

3.1.3 Valdemarsviks återvinningscentral

Valdemarsvik har en återvinningscentral som är placerad 2 km från centrala Valdemarsvik och invigdes under 2014. På återvinningscentralen kan invånare i kommunen kostnadsfritt lämna av sorterat avfall, dock maximalt 3 m³ per besök. Allt från förpackningar till grovavfall (se Figur 4) kan lämnas på återvinningscentralen. För verksamheter som lämnar sitt avfall på återvinningscentralen och för de hushåll som ämnar att avlämna större volymer än 3 m³ per besök utgår en avgift.

Figur 4. Karta över Valdemarsviks återvinningscentral.

3.1.4 Insamling av verksamhetsavfall

Verksamheter kan antingen avlämna sitt avfall på återvinningscentralen mot en avgift, alternativt anlita en avfallsentreprenör som sköter insamling av avfallet för verksamheten.

3.2 Hantering

Det brännbara avfallet transporteras, efter mellanlagring på Valdemarsviks avfallsanläggning, till Västerviks förbränningsanläggning.

4 Avfallslag och avfallsmängder

I detta kapitel redovisas uppkomna avfallsmängder i kommunen under år 2014.

Mängderna redovisas uppdelat efter ansvar, det vill säga under kapitel 4.1 redovisas mängder avfall som faller under kommunalt ansvar, under kapitel 4.2 redovisas avfall som faller under producentansvar och i kapitel 4.3 redovisas mängder avfall som faller under verksamheternas ansvar.

Avfallsstatistiken för det avfall som faller under kommunalt ansvar kommer delvis från Avfall Web och direkt från Valdemarsviks egen statistik.

4.1 Hushållsavfall som kommunen ansvarar för

Under 2014 insamlades cirka 4 000 ton hushållsavfall¹, som ingår i kommunens renhållningsansvar. Hushållen lämnar dessutom ifrån sig avfall som ingår i producentansvaret, se kapitel 4.2 för redovisning av insamlade mängder avfall som faller under producentansvar. Totalt uppgick mängden hushållsavfall² till cirka 4 800 ton vilket blir 621,6 kg avfall per invånare under 2014 (Avfall web 2016 & Valdemarsviks kommun 2016). Motsvarande mängd avfall som uppkommer i Sverige som helhet är 466 kg hushållsavfall per person³ (Avfall Sverige 2015).

Tabell 3. Total mängd insamlat hushållsavfall i Valdemarsvik år 2014.

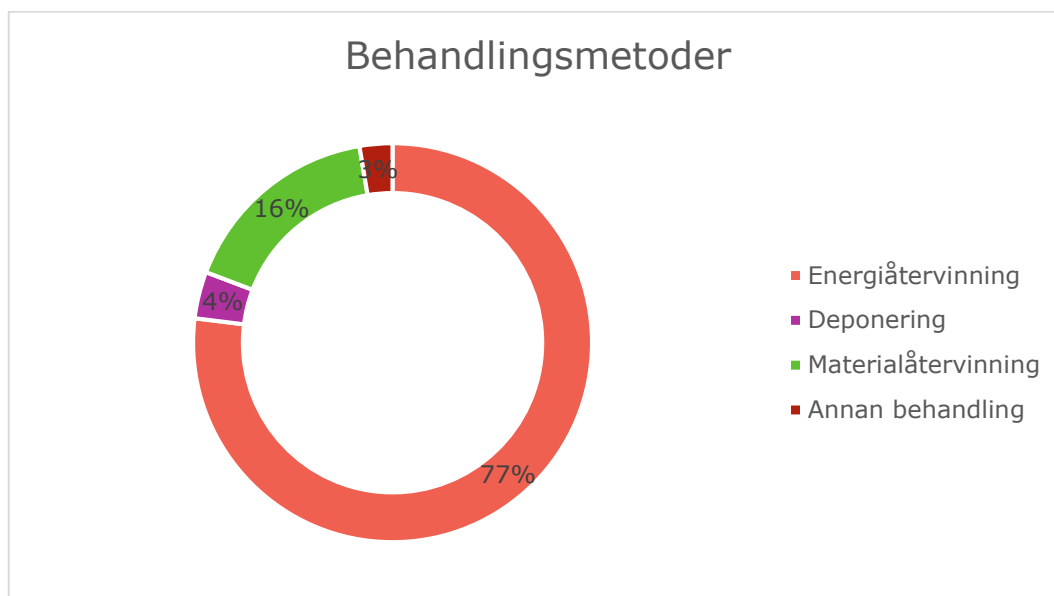
Total mängd insamlat hushållsavfall i Valdemarsvik år 2014	
Insamlad mängd hushållsavfall som ingår i kommunens renhållningsansvar	4 000 ton
Insamlad mängd avfall som faller under producentansvar	800 ton
Total mängd insamlat hushållsavfall	4 800 ton
Total mängd insamlat hushållsavfall fördelat på antalet invånare i kommunen	621,6 kg per person

I Figur 5 skildras hur avfallet behandlades i Valdemarsvik under 2014 och ur figuren kan man utläsa att den vanligaste behandlingsmetoden är energiåtervinning då 77% av hushållet skickas till energiåtervinning. Mängderna avfall som uppkom i Valdemarsviks kommun 2014 redovisas i Tabell 4 och 5. Här redovisas hushållsavfallet som ingår i kommunens renhållningsansvar.

¹ Exklusive slam från enskilda anläggningar

² Kärn- och säckavfall, grovavfall, farligt avfall och avfall som omfattas av producentansvar för förpackningar och elektriska och elektroniska produkter.

³ Uppgiften avser förhållanden under år 2014.

Figur 5. Fördelning av avfallsbehandling i Valdemarsvik 2014 i procent (Avfall web, 2016).

Tabell 4. Avfallsmängder i Valdemarsvik under 2014 (källa: Valdemarsviks kommun).

Avfallstyp	Insamlat (ton)	Behandlingsmetod
Kärl- och säckavfall (inklusive brännbart grovavfall)	2 448, 8	Energiåtervinning
Övrigt grovavfall	1397,3	Se behandlingsmetod i Tabell 5
Farligt avfall	118	Annan behandling
Totalt	3964	

Tabell 5. Mängder övrigt grovavfall (exklusive brännbart avfall) i kommunen 2014 och hur avfallet behandlades (källa: Valdemarsviks kommun).

Typ av övrigt grovavfall (exklusive brännbart grovavfall)	Insamlat (ton)	Behandlingsmetod
Tryckt virke	94,74	Energiåtervinning
Returträ	697	Energiåtervinning
Ris	173	Energiåtervinning
Skrot	257,8	Materialåtervinning
Gips	6,58	Energiåtervinning
Grovavfall från hushåll till deponering	168,15	Deponering
Totalt	1 397, 3	

4.1.1 Kärl- och säckavfall

Kärl och säckavfall avser hushållsavfall som normalt placeras i kärl eller säck, exklusive material som omfattas av producentansvar, matavfall, grovavfall eller farligt avfall.

Fraktionen avser avfall som samlas in via container, sopsug, underjordiska behållare samt övriga insamlingsbehållare.

I Valdemarsvik kan en- och tvåfamiljshus välja kärldstorlek mellan 120 liter, 190 liter, 240 liter eller 370 liter. Hämtning sker minst en gång varannan vecka. Flerbostadshus kan välja mellan ett antal kärldstorlekar mellan 160 liter och 600 liter och hämtning sker varje eller varannan vecka. De invånare som bor på öar ansvarar själva för transport av hushållsavfallet till anvisad plats.

Säck- och kärlavfallet i kommunen samlas in av renhållningsentreprenören SUEZ och transporteras till mellanlagring och omlastning innan det transporteras vidare för förbränning.

4.1.2 Grovavfall

Grovavfall avser hushållsavfall som är tungt eller skrymmande eller annars olämpligt att samla in via kärl eller säckar. Exempel på grovavfall är cyklar, möbler och trädgårdsredskap.

Permanentboende har möjlighet att få grovavfallet hämtat 4 gånger per år och fritidsboenden 1 gång per år. Grovavfallet kan även lämnas på kommunens återvinningscentral. Efter insamling sorteras grovavfallet i olika fraktioner för vidare transport till förbränning alternativt materialåtervinning.

4.1.3 Trädgårdsavfall

Trädgårdsavfall utgörs av organiskt material som samlas in från hushållens trädgårdar och grönområden.

4.1.4 Matavfall

Av hushållsavfallet står matavfallet för nästan halva vikten. Att sortera ut matavfallet minskar mängden brännbart hushållsavfall och möjliggör återvinning av avfallet.

I Valdemarsviks kommun sorteras i nuläget inte matavfallet ut som en separat fraktion utan ingår i kärll- och säckavfallet.

4.1.5 Farligt avfall

Farligt avfall är avfall som innehåller farliga ämnen eller som på annat sätt har egenskaper som gör det farligt för miljön eller människors hälsa. För att kunna skilja på olika typer av avfall finns det i Bilaga 4 till Avfallsförordningen (2001:1063) en förteckning av avfallstyper. Avfallskatalogen kan användas för att skilja ut vad som är farligt avfall. Farligt avfall är i bilagan markerade med en asterisk (*).

Farligt avfall från hushåll är till exempel rester av färg- och lösningsmedel, spillolja och batterier. Kasserade kylskåp, frysar, vitvaror och andra elektriska och elektroniska produkter klassas också som farligt avfall men omfattas av producentansvar. Även batterier och glödlampor och lysrör omfattas av producentansvar men klassas som farligt avfall. Insamlade mängder farligt avfall som omfattas av producentansvar redovisas i tabell 8.

Hushållens farliga avfall hämtas av miljöbilen ett par gånger om året, hämtningsschema finns på kommunens hemsida. Övriga tidpunkter på året kan farligt avfall lämnas på

Valdemarsviks återvinningscentral. Batterier kan lämnas in vid batteriholkar som är placerade vid 23 platser i kommunen.

4.1.6 Slam, latrin och avfall från fettavskiljare

Tömning av slambrunnar sker efter uppgjort körschema. Slam från enskilda slamavskiljare och slutna tankar hämtas minst en gång per år och extra slamtömning kan beställas via kommunens kundtjänst eller hemsida. Från och med den 1 november 2013 är det Renall som sköter tömningarna av slamavskiljare och tankar i Valdemarsviks kommun. I Tabell 6 redovisas antalet tömningar av slamavskiljare i kommunen år 2015.

Tabell 6. Redovisning av tömningar av slamavskiljare under 2015 (källa: Valdemarsviks kommun).

Slam från slamavskiljare	Antal tömningar (st)
0-1,5 m ³	167
1,51-3 m ³	778
3,01-6 m ³	101
över 6 m ³ per m ³	107
Slam från slutna tankar	
0-1,5 m ³	55
1,51-3 m ³	333
3,01-8 m ³	22
över 8 m ³ per m ³	0
Urin i enskilda tankar	
0-1,5 m ³	10
1,51-3 m ³	20
3,01-8 m ³	0

Insamling av latrinkärl sker främst för fritidshus som inte är anslutna till det kommunala avloppssystemet. Latrinkärl hämtas av kommunen via entreprenören Renall. Efter insamling mellanlagras kärnen i väntan på en mobil slamtömningsmaskin, som separerar latrinet från kärnen. Därefter tas latrinet om hand om på Sandviks avloppsreningsverk och kärnen förs med det övriga brännbara avfallet till förbränning.

För hushåll med urinsortering kan urinet återföras till åkermark genom att leverantören tar kontakt med lokala jordbrukare som använder urinet som gödselmedel. Vid små mängder urin alternativt stor trädgård ska anmälan göras till myndighetsnämnden för egennyttjande av urinet i trädgården. Om ovan nämnda alternativ inte är möjliga ska kommunens avdelning för VA/renhållning kontaktas för tömning.

Fett och fettavskiljarslam ska samlas in inom ramen för kommunens avfallshantering. Fastigheter som hanterar livsmedel i större omfattning måste ha separat hantering av fettavskiljare på utgående avlopp. I Valdemarsviks kommun finns inga verksamheter som har fettavskiljare.

4.1.7 Avfall från fartyg i hamn

Enligt gällande lagstiftning ska hamnar vara utrustade med de anordningar som behövs för att kunna ta emot avfall från de båtar som normalt lägger till i hamnen.

Enligt kommunens hamnordning (Valdemarsvik, 2014) ska sopor läggas på anvisad plats i gästhamnsområdet och avfall ska läggas i anvisade kärl. Vid miljöfarligt avfall, spillolja, batterier etc. ska hamnvärden kontaktas för deponering vid miljostationen.

4.2 Hushållsavfall som omfattas av producentansvar

Som tidigare nämnts omfattas vissa typer av avfall av producentansvar. Det finns i nuläget producentansvar för följande avfall:

- Förpackningar
- Returpapper (till exempel tidningar och kataloger)
- Batterier
- Glödlampor och belysningsarmatur
- Elektriska och elektroniska produkter
- Bilar
- Däck
- Läkemedel
- Radioaktiva produkter och "herrelösa strålkällor"

4.2.1 Förpackningar och tidningar

Den branschorganisation som ansvarar för insamling och återvinning av tidningar och förpackningar är FTI. De förpackningar som omfattas av producentansvaret är förpackningar som tillverkats av wellpapp och pappersförpackningar, hårda och mjuka plastförpackningar, metallförpackningar och glasförpackningar. I Valdemarsviks kommun finns åtta återvinningsstationer där konsumenter själva får lämna förpackningar och tidningar.

I Tabell 7 redovisas statistik över mängden insamlade förpackningar i Valdemarsvik för 2015, enligt FTI:s statistik. I tabellen finns även Sveriges nationella genomsnitt redovisat.

Tabell 7. Statistik över återvunnet förpacknings- och tidningsavfall i Valdemarsviks kommun under 2015. Redovisat finns även ett nationellt genomsnitt för 2015. Enheten som redovisas i tabellen är kg/capita. (FTI, 2016)

Typ av förpackning	Valdemarsvik 2015 (kg/invånare)	Sverige 2015 (kg/invånare)
Glas	26,24	19,93
Papper	16,32	13,51
Plast	6,06	6,06
Metall	2,11	1,58
Tidningar	30,22	26,24

4.2.2 Batterier, glödlampor samt elektriskt och elektroniska produkter

Batterier, glödlampor och elektriskt och elektroniskt avfall klassas som farligt avfall men omfattas också av producentansvaret. Denna typ av avfall hämtas av miljöbilen ett par gånger per år. Övriga tider på året hänvisas till Valdemarsviks återvinningscentral.

För producentansvaret för elektriska och elektroniska produkter finns materialbolaget El-kretsen som samordnar insamling och återvinning. I Tabell 8 presenteras statistik över insamlat avfall under 2015.

Tabell 8. Avfallsmängd batterier och diverse elektroniska produkter i Valdemarsvik under 2015 jämfört med det nationella genomsnittet i Sverige 2015 (El-kretsen, 2016).

Typ av avfall	Avfallsmängd Valdemarsvik (kg)	Valdemarsvik kg/invånare	Sverige kg/invånare
Diverse elektronik	68 940	8,91	7,51
Kylskåp & frysar	36 100	4,67	2,42
Vitvaror	46 522	6,01	3,49
Batterier	2 887	0,37	0,34
Gasurladdningslampor	1 011	0,13	0,20
Icke gasurladdningslampor	134	0,02	0,04
Totalt	155 594	20,12	14,01

4.2.3 Bilar

Bilar omfattas av producentansvaret sedan 2007. Tillverkaren av bilen är ansvarig att återta och se till att material och delar från bilen återanvänds eller återvinns i så stor utsträckning som möjligt. Auktoriserade bildemonterare tar emot bilar som ska skrotas. Statistik över bilar som skrotades i Östergötlands kommuner under 2013 presenteras i Tabell 9. Statistiken är framtagen av den svenska branchorganisationen för tillverkare och importörer av personbilar, lastbilar och bussar, BilSweden.

Tabell 9. Antal skrotade personbilar och lastbilar och lastbilar/bussar med en totalvikt på högst 3,5 ton. (BilSweden, 2014)

Skrotade bilar	2013 (st)
Östergötlands län	25 155
Sverige totalt	189 179

4.2.4 Läkemedel

Överblivet läkemedel ska lämnas in till apotek för omhändertagande. Vissa typer av läkemedel klassas dock som farligt avfall och ska lämnas in till återvinningscentralen eller till miljöbilen. Exempel på läkemedel som klassas som farligt avfall är cytostatika läkemedel.

4.2.5 Radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor

Från och med 2007 gäller producentansvar för vissa radioaktiva produkter och strålkällor. Till strålkällor hör till exempel brandvarnare, utrustning med mörkerseenden, sikten och sjukutrustning.

4.3 Verksamhetsavfall och övrigt avfall

Verksamhetsavfall kan delas in i branschspecifikt avfall, det vill säga avfall som uppkommer som en direkt följd av verksamheten som till exempel processavfall och icke-branschspecifikt avfall som uppkommer indirekt som exempelvis emballage och förpackningar. Verksamhetsavfall ligger utanför kommunens ansvarsområde och därför måste verksamheter själva se till att det avfall som de ger upphov till hanteras på ett miljöriktigt sätt. Mindre mängder verksamhetsavfall kan tas emot på kommunens återvinningscentral mot ersättning enligt renhållningstaxan.

4.3.1 Bygg- och rivningsavfall

Bygg- och rivningsavfall tas emot på kommunens återvinningscentral. Detta gäller i första hand för hushållens behov, vilket innebär att endast mindre mängder kan tas emot ifrån verksamheter. Rent trä flisas och transporteras vidare för förbränning. Övrigt bygg- och rivningsavfall återanvänds till viss del.

4.3.2 Avfall från kommunalt avloppsvatten

Valdemarsvik har fyra reningsverk: Sandviks, Snäckevarsp, Väster Tryserum och Gusums reningsverk. Vid behandling av kommunalt avloppsreningsvatten uppstår slam, rens och sand. Slammet stabiliseras och avvattnas av reningsverket och långtidslagras därefter på Toverums avfallsanläggning. Efter lagringen används materialet som gödsel på åkermark.

4.4 Plockanalyser 2013 och 2016

Under 2013 och 2016 utfördes plockanalyser av kärl- och säckavfall från villor, flerfamiljshus samt från glesbygden i Valdemarsviks kommun. Resultaten från plockanalyserna presenteras i tabell 10 och 11 nedan. I tabell 11 kan man utläsa att de organiska avfallet utgjorde störst andel av avfallet med 48,4 % 2016. Motsvarande schablonvärde för tidigare utförda plockanalyser i Sverige är 37 % (Avfall Sverige 2014). Avseende mängden farligt avfall som förekom i den brännbara fraktionen år 2016 var enligt plockanalysen 0,52 %. Enligt Avfall Sverige är riksgenomsnittet 0,23 %.

Tabell 10. Resultatet från plockanalysen som utfördes 2013 i Valdemarsviks kommun.

Avfallstyp	Flerfamiljshus (kg)	Villor (kg)	Glesbygd (kg)	Totalt (kg)	Totalt (andel i procent)
Farligt avfall	0,59	1,17	0,53	2,29	0,40%
Plast	23	23,68	28,76	75,44	13,2%
Tidningar/skrivpapper	10,07	8,20	8,49	26,77	4,7%
Pappersförpackningar	16,88	19,15	19,14	55,17	9,6%
Metall	4,68	7,46	5,14	17,28	3,0%
Glas	5,89	12,76	4,96	23,61	4,1%
Brännbart	33,18	43,00	27,85	104,03	18,2%
Icke brännbart	0,97	1,48	1,74	4,19	0,7 %
Organiskt	93,09	72,46	98,31	263,86	46,1%
Total plockad vikt (exklusive påsvikt)	188,35	189,36	194,92	572,63	100%

Tabell 11. Resultatet från plockanalysen som utfördes 2016 i Valdemarsviks kommun.

Avfallstyp	Flerfamiljshus (kg)	Villor (kg)	Glesbygd (kg)	Totalt (kg)	Totalt (andel i procent)
Farligt avfall	0,46	1,91	0,35	2,72	0,52%
Plast	19,75	19,11	21,86	60,72	11,54%
Tidningar/skrivpapper	11,01	5,95	13,06	30,02	5,7%
Pappersförpackningar	11,45	11,87	13,83	37,15	7,1%
Metall	4,49	9,62	5,37	19,48	3,7%
Glas	10,55	4,97	6,17	21,69	4,1%
Brännbart	42,85	21,04	29,34	93,23	17,7%
Icke brännbart	1,72	3,39	1,26	6,37	1,2%
Organiskt	73,65	94,27	86,71	254,63	48,4%
Total plockad vikt (exklusive påsvikt)	175,93	172,13	178,95	526,01	100%

Referenser

Avfall Sverige 2015. Svensk Avfallshantering.

http://www.avfallsverige.se/fileadmin/uploads/Statistikfiler/sah_2015.pdf, tillgänglig 2016-09-09.

Avfall webb. 2016.

BiSweden. 2014.

Ekonomifakta. 2014. *Din kommun i siffror*.

<http://www.ekonomifakta.se/Fakta/Regional-statistik/Din-kommun-i-siffror/?region=0563>

El-kretsen 2016.

FTI 2016. <http://ftiab.se/179.html>

SCB 2016.

Valdemarsvik. 2012.

http://www.valdemarsvik.se/Global/Om%20kommunen/Statistik/2012_Oversiktlig_planering_Valdemarsvik_befolkning_och_arbet.pdf

Valdemarsvik. 2014.

<http://www.valdemarsvik.se/Global/Boende/Hamnordning%20f%C3%B6r%20Valdemarsviks%20kommun,%20rev%20kf%202014-05-26.pdf>